

ЗАСПІВУВАЧ ІЗ ЛЕБЕДИНА

Григорій САНЫЧ

ЙОГО ім'я звучало всією Україною, а славу йому принесла земля над Псом

Одне з найпочесніших місць в історії української літератури належить Костянтину ГОРДІЄНКУ - видатному письменнику, класику літератури Харківщини та Сумщини. За своє довге життя він написав значну кількість романів, повістей, оповідань, науково-популярних нарисів, літературно-критичних праць. Лєвова частка яких припала на лебединський період його життя.

Журналіст і письменник

Майбутній лауреат Державної премії ім. Тараса Шевченка народився 3 жовтня 1899 р. в с. Микитинці Ярмолинського р-ну на Хмельниччині. Тут же пройшло і його дитинство, а в 1910 р. батько переїхав до Одеси і забрав з собою дітей. Хлопець років зо два продав газети, був експедитором. Згодом закінчив ремісничу школу і працював на різних заводах.

Творче життя Кості почалося саме з газети. Спочатку він працював в редакції одеської селянської газети «Більшовик», а через рік уже редагував у Балті повітові газети «Червоне село». В Одесі і в Балті він познайомився і подружився з відомими письменниками: Володимиром СОСЮРОЮ, Валентином КАТАЄВИМ,

ФОТО З АРХІВУ

▲ ТРІО ЗНАНИХ. У редакції журналу «Всесвіт» (зліва) Олександр Довженко, Кость Гордієнко, Микола Хвильовий (Харків, 1925)

Лебединська епоха

За свідченням самого письменника, лебединський період був

ДОСЬЄ

ГОРДІЄНКО КОСТЬ (Костянтин) Олексійович (3 жовтня 1899 – 17 грудня 1993) – український і радянський письменник, журналіст. Закінчив ремісничу школу в Одесі (1917). Працював на різних посадах у газетах. Почав друкуватися з 1925 р., дебютувавши оповіданням «Федько». Вхоридв до Спільки пролетарських письменників «Гарт». Особливу увагу приділяв сільській тематиці. Лауреат Державної премії УРСР ім. Т. Шевченка (1973).

◻ ПОГЛЯД У ЖИТТЯ. Світлина періоду життя в Лебедині

носки яець», - жартома і серйозно писав Кость.

СЮРОЮ, Валентином КАТАЄВИМ, Костянтином ПАУСТОВСЬКИМ.

Про цю пору в житті молодого журналіста можна прочитати друковані спогади самого Костя Гордієнка. Перший - по-юнацьки бадьорий, з доброю пучкою гумору - у журналі «Всесвіт» (1925). Другий - роздум літньої людини, яка прискіпливо оцінює пережите - в газеті «Друг читача».

Згодом Гордієнко переїхав до Харкова на роботу в редакцію газети «Вісті ВУЦВК». Працював в той час поряд з Василем БЛАКИТНИМ, Олександром ДОВЖЕНКОМ, Остапом ВИШНЕЮ. В середині 1920-х почав друкуватися в журналах і газетах, тоді ж виходять у світ його перші книжки.

Кость Гордієнко є автором понад чотирьох десятків книг

Вагому літературну діяльність Кость (саме так він частіше підписував свої твори) розпочав у творчому об'єднанні «Гарт». Спочатку здебільшого писав сатиричні твори про радянську дійсність. Потім, розуміючи, що при існуючій владі сатира приречена, він почав писати твори про село. Виїхав з Харкова і у 1929 р. поселився в Лебедині. Можливо, саме цей переїзд і дав можливість письменнику з когорти Миколи ХВИЛЬОВОГО уціліти від сталінських репресій. Він писав твори українською мовою у часи, коли вона переслідувалась. Статті збирав у книжки і публікував їх під назвами: «Слово про слово», «Ясне слово». Це були книжки, на які опиралася інтелігенція при захисті українського слова.

ника, лебединський період був найбільш плідний у його творчому житті. Більше тридцяти років прожив він у Лебедині, і саме у багатьох творах того часу прямо чи опосередковано згадувалась лебединська земля.

У роки війни Костянтин працював у редакціях семи газет: «Радянська Україна», «Соціалістична Харківщина», на радіостанції ім. Т. Г. Шевченка у Саратові, а після закінчення війни продовжив свою літературну справу.

Як старійшина української радянської літератури, Гордієнко виступав на з'їздах письменників України, закликаючи до збереження українського народного слова. «Хіба ми не помічаємо, як добірне народне слово гнітять канцелярські бур'яни? Де ви знайдете такого голову колгоспу, який би, приміром, сказав просто: «Кури добре несуться». Цього не може бути. Він неодмінно мовить: «Кури вступили в період інтенсивної

писав Кость.

Знакова нагорода

За трилогію «Чужу ниву жала» (1940), «Дівчина під яблуною» (1954), «Буймир» (1968) Кость Гордієнко був удостоєний Державної премії України ім. Шевченка. Десь на закосиченому лозняками Пслі, неподалік од славнозвісного Лебедина, фантазія письменника створила село Буймир, в образі якого постала сама правда життя. В одному інтерв'ю Кость Гордієнко говорив: «Художній літопис села Буймир (збірний образ) я веду від початку нашого століття і до сьогодні».

Помер Кость Гордієнко у 1993 р. в Харкові, де прожив багато років. Його ім'я присвоєно муніципальній премії (м. Харків) за найкращий прозовий твір року. На його батьківщині створено музей відомого земляка, а центральна вулиця в Микитинцях носить його ім'я. **†**